

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 27 grudnia 2022 r.

Wydział Polityki Społecznej
PS-II.431.2.10.2022

Pani
Monika Cwalińska
Dyrektor
Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
ul. Polna 1
12- 220 Ruciane - Nida

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rucianem – Nidzie (ul. Polna 1, 12-220 Ruciane - Nida; REGON: 510 931 459; NIP: 849- 14-34-691).

W czasie prowadzenia kontroli a także w okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawowała **Pani Monika Cwalińska** zatrudniona w MGOPS Ruciane - Nida na stanowisku Kierownika od dnia 2 stycznia 2017 r.

(dowód: akta kontroli: 15, 31)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 10 listopada 2022 roku nr FK-IV.0030.927.2022 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejsko - Gminnym Ośrodku

(dowód: akta kontroli: 6)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 21 listopada 2022 roku do 1 grudnia 2022 roku.

Odnutowano ją - pod pozycją 14 – w książce kontroli zewnętrznych prowadzonych w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie.

(dowód: akta kontroli: 46)

Kontrola prowadzona była w trybie hybrydowym:

- w dniach od 24 listopada 2022 r. do 1 grudnia 2022 r. bez osobistej obecności kontrolera w siedzibie jednostki kontrolowanej, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych.

- w dniach 21 – 23 listopada 2022 r. w czasie których kontroler prowadził swoje czynności w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas osobistego spotkania z Dyrektorem jednostki, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera oraz upoważnienie do kontroli, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.10.2022.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- okres objęty kontrolą

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r.

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1205 ze zm.) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się pozytywnie z uchybieniami.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2020 roku oraz kwartał I, II i III 2021 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

a) W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **285 210, 00 zł (732 świadczenia)**.

b) Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) - wynosiła **127 444, 73 zł**, co stanowiło **44,47 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.

c) Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2022 roku – wynosiło **3 765 303,00 zł**.

d) Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowił:

a. **3 921,74 zł** - w IV kwartale 2021 roku;

b. **23 276,99 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2022 roku.

Organ właściwy jednostki kontrolowanej - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie IV kwartału 2021 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę **0,00 zł**, natomiast w I, II i III kwartale 2022 roku przeznaczył na ten cel kwotę w wysokości **0,00 zł**.

(dowód: akta kontroli: 43-45)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Ruciane – Nida liczy około 7 870 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Burmistrz Gminy Ruciane - Nida.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień przez Burmistrza Gminy Ruciane - Nida zadania te realizuje MGOPS Ruciane - Nida. Decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Burmistrza Gminy Ruciane - Nida.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XII/169/2016 Rady Miejskiej Ruciane - Nida z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rucianem – Nidzie.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki określał, że MGOPS w Rucianem - Nidzie działa w oparciu o przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 2 pkt. 7).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie – na dzień rozpoczęcia kontroli – określał Regulamin Organizacyjny Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 1/2022 z dnia 3 stycznia 2022 r. Dyrektora Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rucianem – Nidzie.

Analiza Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka wykazała, że był on aktualny w zakresie kontrolowanych zadań.

(dowód: akta kontroli: 14, 16)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadania te realizowało dwóch pracowników zatrudnionych na stanowisku inspektora ds. funduszu alimentacyjnego (pracownicy zatrudnieni są na pełen etat z czego kontrolowane działania realizują w 0,23 etatu oraz Pani Dyrektor w wymiarze 0,04 etatu). Ww. pracownicy bezpośrednio podlegali Dyrektorowi MGOPS. Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych.

W dniu rozpoczęcia kontroli pracownicy zajmujący się, między innymi, realizacją kontrolowanych zadań posiadali aktualne zakresy czynności.

Ponadto – na dzień rozpoczęcia kontroli – pracownicy realizujący kontrolowane zadania posiadali stosowne upoważnienia Burmistrza Gminy Ruciane – Nida do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego oraz do podpisywania w tych sprawach decyzji. Dyrektor MGOPS posiadał upoważnienie Burmistrza Gminy Ruciane - Nida do prowadzenia postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W okresie objętym kontrolą pracownicy wykonujący, zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – uczestniczyli w szkoleniach mającym wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzał sporządzony wykaz podpisany przez Dyrektora MGOPS oraz certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 17-28, 47-49)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie ma swoją siedzibę w wolnostojącym, dwupiętrowym budynku przy ul. Polnej 1 w Rucianem - Nidzie. Budynek nie jest pozbawiony barier architektonicznych. Budynek jest w trakcie termomodernizacji, która poprawi dostępność dla osób niepełnosprawnych, ponieważ zostaną – wg pisemnej informacji otrzymanej od Dyrektora MGOPS – zbudowane nowe podjazdy dla wózków. Zadania związane z Funduszem Alimentacyjnym realizowane są w dwóch pokojach - usytuowanych na pierwszym piętrze - o powierzchni ok. 6 m² każdy. Stanowiska pracy są wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W holu obok pokoi pracowników funduszu alimentacyjnego wyznaczone są miejsce dla interesantów umożliwiające wypełnianie dokumentów.

Z pisemnej informacji Dyrektora MGOPS wynika, że wywiady przeprowadzane są w siedzibie MGOPS w pokojach pracowników Działu Funduszu Alimentacyjnego. Wywiady przeprowadzane są z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych oraz zachowaniem poufności tj. bez obecności osób trzecich.

(dowód: akta kontroli: 32, 36)

Podczas czynności kontrolnych przesłano kontrolerowi umowę potwierdzającą wykupienie licencji na oprogramowanie ZETO Spółka z. o. o. z siedzibą w Koszalinie do obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów . Ustalono, że pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 39-42, 50-51)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 2057) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich sześć biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano tylko do jednego z biur tj.:

1. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. (BIG InfoMonitor)- od 21.07.2017 r.

(dowód: akta kontroli: 75-77)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Dyrektora MGOPS wynika, że w okresie objętym kontrolą MGOPS w Rucianem - Nidzie rozpatrywał jedną skargę dotyczącą spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Skargę rozpatrywała Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej. Skarga została uznana za bezzasadną. Kontroler po zapoznaniu się z aktami sprawy, również potwierdził bezzasadność skargi.

(dowód: akta kontroli: 35, 72)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem – Nidzie prowadził:

- **44 postępowania** administracyjnie w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzje przyznające).

W kontrolowanym okresie nie prowadzono postępowań dotyczących odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- **4 postępowania** administracyjne w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w tym 3 postępowania zakończone wydaniem decyzji o uchylaniu się od zobowiązań alimentacyjnych oraz 1 postępowanie umorzone).

- **1 postępowanie** administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 55, 58, 59, 66)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie podejmował działania wobec **52** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **18** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Gminy Ruciane – Nida;
- **29** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy;
- **5** dłużników alimentacyjnych dla których nie można ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 63-65)

W okresie objętym kontrolą do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 1, nie wpłynęły też żadne wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie rozpatrywał jedną sprawę dotyczącą rozłożenia na raty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub świadczeń nienależnie pobranych.

Z informacji otrzymanych od Kierownika MGOPS w Rucianem - Nidzie Ośrodek przekazywał informację do biur informacji gospodarczej wobec 136 dłużników.

(dowód: akta kontroli: 67-68)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez GOPS w Miłkach w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **6** spraw w których prowadzono **6 postępowań** administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- **1** sprawa dotycząca ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem, w której prowadzono **3 postępowania** administracyjne -

zakończonych wydaniem decyzji orzekającej o wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem.

– **1 sprawa** związana z uznaniem dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w zakresie dalszego podejmowania wobec niego działań, w których prowadzono **1 postępowanie** administracyjne - zakończone wydaniem decyzji administracyjnej.

(dowód: akta kontroli: 7, 8, 10, 55, 58, 59, 66)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **7** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Miłki;
- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 9, 11, 63, 65)

VI. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **uchybienie o charakterze powtarzalnym tj.**

1. W okresie kontrolowanym we wszystkich sprawach dotyczących zadań jednostki jako organu właściwego wierzyciela – nierealizowanie zadania wynikającego z art. 8a ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie przekazywania do biur informacji gospodarczych informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. W jednostce kontrolowanej informacje przesyłano tylko do jednego z sześciu BIG-ów.

(dowód: akta kontroli: 75-77)

Skutek ustalonych uchybień:

W ww. sprawie negatywnymi skutkami dla jednostki kontrolowanej jest nie wykonanie ciążącego na jednostce obowiązku ustawowego.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1/ przekazywanie informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych do wszystkich biur informacji gospodarczych.

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
*Artur Chojecki***